یادداشت

حجت‌الاسلام دکتر محمد ملک‌زاده | نویسنده و پژوهشگر

ماه آماده‌سازی امت برای ایستادگی تاریخی

رمضان را نمی‌توان صرفا به تجربه‌ای فردی و عبادی فروکاست؛ این ماه، در لایه‌ای عمیق‌تر، میدان بازسازی پیوندهای اجتماعی امت اسلامی است. آموزه‌های اجتماعی و فراشخصی رمضان، ایمان فردی را از حریم خصوصی دل‌ها بیرون می‌آورد و آن را به کنشگری جمعی و مسئولیت اجتماعی پیوند می‌زند. روزه‌داری، با مهار خواهش‌های نفسانی، انسان را از مدار خودمحوری خارج می‌کند و تجربه ملموس گرسنگی و تشنگی، دریچه‌ای برای درک رنج محرومان می‌گشاید. همین همدلی زیسته، بذر تعهد اجتماعی را در جان مؤمن می‌نشاند و او را نسبت به سرنوشت دیگران حساس‌تر می‌کند.

در سطحی گسترده‌تر، مناسک جمعی رمضان کارکردی انسجام‌بخش دارند. افطارهای دسته‌جمعی، نمازهای جماعت، احیای شب‌های قدر و سنت‌های کمک مؤمنانه، نوعی «حافظه مشترک» و «روح جمعی» در میان مسلمانان ایجاد می‌کند. جامعه‌ای که از چنین سرمایه اجتماعی برخوردار است، در برابر جنگ روانی، پروژه‌های تفرقه‌افکن و فشارهای بیرونی، تاب‌آوری بیشتری نشان می‌دهد. رمضان در این معنا، تمرین زیست جمعی مبتنی بر همدلی، تعاون و اعتماد متقابل است.

از سوی دیگر، رمضان با تضعیف فردگرایی افراطی، مؤمن را از بی‌تفاوتی اجتماعی بیرون می‌کشد. منطق قرآنی روزه صرفا پرهیز فردی نیست؛ بلکه نوعی بیدارباش اخلاقی است که انسان را نسبت به ظلم، فساد و انحراف حساس می‌کند. تاریخ جوامع اسلامی نیز نشان می‌دهد که این ماه اغلب با خیزش‌های اخلاقی، افزایش فعالیت‌های خیرخواهانه و تقویت مطالبه‌گری اجتماعی همراه بوده است.

در بعد راهبردی، رمضان به تقویت قدرت ایمان و مقاومت نیز یاری می‌رساند. **/متن کامل را در «جام جم آنلاین» بخوانید.**

متن کامل

زوال یک هژمونی

رویدادهای سرنوشت‌ساز اخیر، ماهیت رو به زوال نظام سلطه غرب را عیان ساخته و پرده از یک جنگ تمام‌عیار تمدنی برداشته است

امیرحسین حیدری
گروه فرهنگ و هنر

تا همین یک دهه پیش، در محافل آکادمیک و سیاسی جهان، اگر تحلیلگری ادعا می‌کرد که تمام منازعه و تقابل جمهوری اسلامی ایران با تمدن غرب، نه یک اختلاف نظر مقطعی و ژئوپلیتیک، بلکه یک منازعه تمدنی است، کمتر گوشی برای شنیدن و کمتر ذهنی برای پذیرش آن وجود داشت. در آن برهه از زمان، باور عمومی و گفتمان غالب در رسانه‌ها و اتاق‌های فکر بر این محور استوار بود که اگر گره کور اختلافات سیاسی و دیپلماتیک باز شود و تنش‌های مقطعی فروکش کند، ایران به‌سادگی جایگاه تعریف‌شده خود را در پازل نظام جهانی تحت رهبری غرب پیدا خواهد کرد. با این حال، سیر پرشتاب حوادث تاریخی، خط بطلانی بر این ساده‌اندیشی سیاسی کشید. نقطه عطف این تغییر پارادایم، کمی بیش از دو سال پیش و با وقوع حادثه تاریخی طوفان الاقصی در هفتم اکتبر رقم خورد؛ رویدادی بی‌سابقه و تکان‌دهنده که جهان را با سرعتی غیرقابل تصور وارد مرحله‌ای کاملا جدید، پیچیده و سرنوشت‌ساز کرد. در این عصر جدید، ماهیت رو به افول و متناقض تمدن غرب بیش از هر زمان دیگری در برابر افکار عمومی جهانیان عیان و روشن شد. امروز کار به جایی رسیده که سردمداران نظام سلطه، دیگر نیازی به پنهانکاری نمی‌بینند و بی‌پرده، صریح و بدون لکنت از یک جنگ تمام‌عیار تمدنی و مذهبی سخن به میان می‌آورند. تا آنجا که سفیر ایالات متحده آمریکا در سرزمین‌های اشغالی در اظهاراتی از تسلط رژیم صهیونیستی بر غرب آسیا سخن می‌راند و همزمان، نخست‌وزیر این رژیم، رؤیای توسعه‌طلبانه اسرائیل بزرگ را در سر می‌پروراند و آن را در تریبون‌های رسمی فریاد زد اما نکته بسیار کلیدی و ظریف ماجرا اینجاست که این افول و زوال ساختاری، نه صرفا ریشه در نگاه آرمان‌گرایانه شرقی دارد و نه می‌توان آن را تنها یک شعار ایدئولوژیک و تبلیغاتی تقلیل داد. واقعیت آن است که از سال‌ها و دهه‌های گذشته، بزرگ‌ترین متفکران، فیلسوفان، جامعه‌شناسان و نظریه‌پردازان درون سیستمی غربی، نشانه‌های این فروپاشی را گوشزد کرده بودند. در موازات این اعترافات درونی، مقام معظم رهبری نیز در بیانات راهبردی خود در سال‌های متمادی، همواره بر یک مفهوم کلیدی و بنیادین تأکید ویژه داشته‌اند: افول تمدنی غرب. گزارش تحلیلی پیش‌رو، تلاش دارد تا با واکاوی و کالبدشکافی آثار برجسته و مرجع نوشته‌شده در زمینه زوال تمدن غربی و قرار دادن پازل گونه آنها در کنار بیانات و تحلیل‌های کلان رهبر انقلاب اسلامی، نشان دهد که چگونه یک تحلیل ریشه‌دار تمدنی چارچوبی منسجم، علمی و دقیق برای فهم آینده آبستن حوادث جهان ارائه می‌دهد.

نشانه‌های زوال

مقام معظم رهبری در سخنرانی خود در مراسم سی‌امین سالگرد رحلت بنیان‌گذار کبیر انقلاب اسلامی، امام خمینی(ره) در خردادماه سال ۱۳۹۸، با نگاهی به تغییر موازنه قدرت در جهان فرمودند: «یکی از چهره‌های سیاسی معروف دنیا نوشته است که دوران نقش‌آفرینی منحصر به‌فرد توان نظامی و اقتصادی در سیطره جهانی در حال افول است؛ این‌که یک کشوری توان نظامی و اقتصادی زیادی داشته باشد و بتواند به سیطره خود ادامه بدهد، دیگر در حال افول است؛ دنیا عوض شده». ایشان در ادامه با استناد به اعترافات این استراتژیست غربی افزودند: «او می‌نویسد که در آینده نه‌چندان دور شاهد قدرت‌های فرا مرزی خواهیم بود که از لحاظ ماشین‌آلات جنگی -مثل بمب اتم- یا سهم در تولید صنعتی جهانی، چندان بالا نیستند اما با قدرت تأثیرگذاری بر میلیون‌ها انسان، سیطره نظامی و اقتصادی غرب را به چالش خواهند کشید». این جملات نه از زبان یک مخالف، بلکه از قلم یک سیاستمدار و صاحب‌نظر برجسته آمریکایی تراوش کرده است.

او در ادامه تحلیل خود به‌صراحت اضافه می‌کند که «دکترین مقاومت خمینی با تمام توان، شاهرگ‌های سیطره غرب و آمریکا را هدف گرفته است.»

رهبر معظم انقلاب با تبیین این واقعیت در همان سخنرانی با اشاره به مصادیق عینی این افول در هیات حاکمه آمریکا تصریح کردند: «برادران و خواهران عزیز! این را من به شما عرض می‌کنم: افول سیاسی آمریکا اگر یک دلیل -که حالا می‌گویم- بیشتر نداشته باشد کافی است، و آن دلیل عبارت است از انتخاب فردی با مختصات آقای دونالد ترامپ در آمریکا. خود این انتخاب، نشانه افول سیاسی آمریکاست.» ایشان با تشریح این‌که چگونه سرنوشت بیش از ۳۰۰ میلیون جمعیت به دست فردی با چنین مختصات و عدم تعادل‌های روانی، فکری و اخلاقی افتاده است، این پدیده را نماد بارز «افول سیاسی و افول اخلاقی» یک سیستم مدعی رهبری جهان دانستند.

مرگ قدرت نرم

ابعاد این افول تنها به ساختار سیاسی یا اخلاقیات رهبران محدود نمی‌شود. رهبر معظم انقلاب در سخنرانی دیگری در جمع دانش‌آموزان و دانشجویان در آبان‌ماه سال ۱۳۹۷، با بسط دادن این مفهوم به لایه‌های عمیق‌تر قدرت غرب، توصیه‌های راهبردی مهمی را به نسل جوان ارائه دادند. ایشان فرمودند: «دلم می‌خواهد به این نکته شما جوانان عزیز درست توجه کنید- چون کارهای آینده این کشور دست شماهاست، به اینها باید توجه کنید - حالا بحث چالش ایران و آمریکا را می‌گذاریم کنار، در یک نگاه وسیع‌تر وضعیت آمریکا را وقتی که نگاه می‌کنیم، می‌بینیم که قدرت آمریکا و اقتدار و هیمنه آمریکا در دنیا رو به افول و رو به زوال است؛ در طول سال‌ها دائما دارد کم می‌شود. آمریکای امروز از آمریکای ۴۰ سال قبل که انقلاب پیروز شد، به مراتب ضعیف‌تر است؛ قدرت آمریکا رو به افول است؛ نکته مهم این است.»

ایشان با استناد به تحلیل‌های علمی و جامعه‌شناختی روز دنیا تأکید کردند که بسیاری از سیاسیون و جامعه‌شناسان معتبر جهانی امروز به این باور قطعی رسیده‌اند که «قدرت نرم» ایالات‌متحده به‌شدت فرسوده شده و در سراشیبی نابودی قرار دارد. قدرت نرم، به معنای توانایی یک دولت برای اقناع دیگران و قبولاندن خواسته‌ها، نظرات و عقاید خود بدون استفاده از زور، امروز در آمریکا رو به ضعف و فرسودگی کامل نهاده است. این روند قهقرایی که در دوران روسای جمهور پیشین نظیر اوباما نیز جریان داشت، امروز به مرحله‌ای رسیده است که مخالفت با سیاست‌های واشنگتن به یک رویه علنی در عرصه بین‌الملل تبدیل شده است.

این مخالفت‌ها دیگر صرفا به افکار عمومی و ملت‌های بیدار خلاصه نمی‌شود، بلکه دولت‌هایی که پیش از این با آمریکا تعارفات دیپلماتیک و رودربایستی داشتند نیز امروز در برابر زیاده‌خواهی‌های آن می‌ایستند. از چین و روسیه گرفته تا اروپا، هند، کشورهای آفریقایی و ملت‌های زخم‌خورده آمریکای لاتین، همگی در برابر این هژمونی در حال فروپاشی صف‌آرایی کرده‌اند. قدرت نرم آمریکا در حال سقوط است و فراتر از آن، لیبرال دموکراسی که روزگاری به‌عنوان پایه اساسی و خدشه‌ناپذیر تمدن غرب به جهان پمپاژ می‌شد، امروز بی‌آبرو شده است. رهبر معظم انقلاب با اشاره به نظریه‌پرداز معروف «پایان تاریخ» (فرانسیس فوکویاما) که روزگاری وضعیت کنونی آمریکا را منتهی‌الیه تکامل تاریخی بشر می‌دانست، یادآور شدند که همان فرد امروز حرف خود را پس گرفته و در نقطه مقابل ادعاهای پیشین خود سخن می‌گوید.

زمستان یک تمدن در آثار اسوالد اشپنگلر

برای درک عمیق‌تر تطابق شگفت‌انگیز تحلیل‌های رهبر معظم انقلاب با واقعیت‌های علمی و آکادمیک، باید سراغ آثار جریان‌ساز و مهمی رفت که توسط اندیشمندان نامدار غربی به رشته تحریر درآمده‌اند. این آثار نشان می‌دهند که هشدار زوال، از قلب خود تمدن غرب برخاسته است.

کتاب‌های انحطاط غرب و بشر و تکنیک نوشته فیلسوف و مورخ شهیر آلمانی، اسوالد اشپنگلر از نخستین متونی است که با رویکردی عمیقا فلسفی و تاریخی، زنگ خطر سقوط محتوم غرب را به صدا درآورد. اشپنگلر در این آثار (به‌ویژه کتاب بشر و تکنیک که در ایران نیز ترجمه و منتشر شده است)، تمدن‌ها را موجوداتی ارگانیک، زنده و شبیه به گیاهان و حیوانات می‌داند که به‌طور طبیعی دوره‌های زایش، رشد، بلوغ و در نهایت مرگ را طی می‌کنند.

متن کامل

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله ای
مرحله دوم
الف) دستگاه مناقصه گزار: دانشگاه فرهنگیان (سازمان مرکزی)
به شماره شناسه ملی ۱۴۰۰۲۳۶۶۰۳۰ – کد اقتصادی ۴۱۱۳۶۵۹۹۶۵۸۵
با شماره فراخوان ۲۰۰۴۰۹۲۱۶۱۰۰۰۱۳۵
به نشانی: تهران، شهرک قدس، بلوار شهید فرحزادی، خیابان تربیت معلم

ب) موضوع مناقصه: احداث زمین چمن مصنوعی مرکز آموزش عالی شهید بهشتی افلید (برادران) استان فارس (به شرح مشخصات مندرج در شرایط عمومی و اختصاصی اسناد مناقصه)
ج) نوع و مبلغ تضمین شرکت در مناقصه:
مبلغ ۵،۲۰۷،۷۴۲،۶۳۲ ریال و به حروف (پنج میلیارد و دویست و هفت میلیون و هفتصد و چهل و دو هزار و ششصد و سی و دو ریال) به صورت ضمانت‌نامه بانکی معتبر به شماره حساب (شبا) IR ۲۵۰۱۰۰۰۰۴۰۰۱۰۳۰۷۰۳۰۱۳۶۲۱ بانک مرکزی یا واریز نقدی (با اخذ شناسه واریز از اداره‌کل امور مالی) به شماره شبای IR ۲۳۰۱۰۰۰۰۴۰۰۱۰۳۰۷۰۷۱۴۷۶۷۲ نزد بانک مرکزی به نام تمرکز وجوه سپرده دانشگاه فرهنگیان و یا چک تضمین شده بانکی در وجه دانشگاه فرهنگیان (با اعتبار ۳ ماهه) که می‌بایست ضمن بارگذاری آن در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت، اصل برگ تضمین در پاکت لاک و مهر شده قرار گرفته در تهران به نشانی ذکر شده در فوق به اداره‌کل امور مالی دانشگاه به صورت فیزیکی تحویل گردد. لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند.
د) نحوه و مهلت دریافت اسناد و شرایط مناقصه:
کلیه مراحل برگزاری مناقصه از دریافت اسناد و شرایط مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه‌گران حداکثر به مدت ۵ روز از تاریخ نشر این آگهی، از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به نشانی www.setadiran.ir قابل رؤیت و دریافت می‌باشد.
ه) آخرین مهلت تسلیم پیشنهادها و تاریخ گشایش پاکت‌ها:
اسناد و پیشنهادهای مناقصه‌گران می‌بایست حداکثر تا روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۱ در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت بارگذاری گردد. کمیسیون مناقصه به منظور گشایش پیشنهادهای ثبت شده در سامانه الکترونیکی دولت، ساعت ۸ صبح روز شنبه مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۲۳ در تهران، به نشانی ذکر شده، تشکیل و نسبت به بررسی و اعلام نتیجه مناقصه متعاقبا اقدام خواهد شد.
دانشگاه در رد تمام یا هر یک از پیشنهادها مختار است.
تلفن تماس ضروری ۸۷۷۵۱۱۰۴-۰۲۱ و ۸۷۷۵۱۷۸۴-۰۲۱
نشانی الکترونیکی: www.cfu.ac.ir